

ኢዛርቦኒ ከምኡውን ስምዓኒ!

ውሉድና ምዘራብ ንኪመሃር
ሓገዝ ንክንገብረሉ ክሕግዙና ዝክእሉ
12 መምርሒታት

ክሳብ ደቂ 5 ዓመት
ዝበጽሑ ቆልዑት ንዘለውዎም
ወለዱ ዝተዳለወት ብሮጅር

Impressum

ሐሳብን አግረን

© okay. ናይ ሓባር መንባብሮ / ፕሮጀክት ማእከል
ናይ ሰደትን ውህደትን፣ ቬራልበርግ (Verein Aktion
Mitarbeit) ዶርንቢርን (አውስትሪያ) ሕዳር 2008

አሰናዳኦቲ ትሕዝቶ

ኤሊሳቤት አልጎር-ሃክል
ጌርሊንድ ሳመር
ኤሊሳቤት ሂንትነር

ቀንዲ ትሕዝቶ

ኤሊሳቤት አልጎር-ሃክል
ሊድዊና ቦሶ

አሳናዳኦኢ

ኤቫ ግራብሂር

ናይዛ ብሮፕሮ እዚአ ቀንዲ ትሕዝቶ ካብ ቬራልበርግ
ናይ አስትሪያ ግዛት ሓብዙሕ ምዝራብ፣ ቆልዑት
አቐዲሞም ምዝራብ ምኪጅምሩ ከምኡውን ካብ ሓደ
ንለዕሊ ቋንቋ ምዝራብ ኒክክኦ ምብርትታዕ –
ቤተሰባትን ናይ ቀዳማይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ ትካለትን
ዘጋጠሞም ብድሆም ብዝብል አርእስቲ ኣብ 2008
ካብ ዘካየዶ ፕሮግራም ዝተወሰደ እዩ፣ ብዛዕባ እቲ
መደብ ሓቤራታ ኣብ፡ www.okay-line.at ክትረክብ
ትክክል።

ሰልጣን ምሃብ ከምኡውን ምምዕርራይ

ኣብ ሰዊዘርላንድ

Kanton Luzern, Dienststelle Soziales und
Gesellschaft (ቤት ጽሕፈት ማሕበራዊ ኣገልግሎታት፣
ዞባ ሉሰርን) Fachstelle Gesellschaftsfragen
(ምቃል ሞያውን ናይ ሕብረተ ሰብ ሕቶታት ዝምልሱ)

ምምዕርራይ ናይቲ ቀንዲ ትሕዝቶ

ሳቢን ሰኮክ
ሂንዝ ስፒኛቲግ- ቦኔታ

ትርጉም

ሊንን ሰዊስ

ግራፊክስ

ሱዛን ገመር፡ ዙሪክ

ብልቓሕ ናይቲ ፈደራላዊ ውህደት ናይ ፈደራላዊ ቤት
ጽሕፈት ሰደተኛታት ዝሕገዝ (BFM)

ሉሰርን፡ ግንቦት 2010

ካብ ውህደት ናይ ፋኛስቲል Fachstelle Integration,
Amt für Polizeiwesen und Zivilrecht
Graubünden፡ ክፍለ ናይ ውህደት፡ ግራውቡንደን፡
ክፍለ ፖሊስን ሕብረተሰብአዊን፡ ከም ክፍለ ናይ 2012
ምምሰራት መደብ ውህደት

ቐር፡ ግንቦት 2012

ዝኸበርኩም ወለዲ፡

ውሉድኩም ናብ ኢትወልዳሉ ግዜ እንኳ ሰብዓዊ ብደራሳን በጻሕኩም። እቲ ክትገብርዎ ዝጸናሕኩም ነቂሕ ትጽቢት ኣብቂዑ ኣሉ። ኣብ መወዳእታ ኸኣ ንውሉድኩም ኣብ ኣእዳውኩም ሒዝኩም ክትሓቅፍዎ ትኸእሉ ኢኹም። ካብ ፈተውትኹምን ኣዝማድኩምን ናይ ጽቡቕ ትምኒት መግለጺታት ክም ዝተቐበልኩም ዋላ ሓደ ጥርጥር የብሉን። ውሉድኩም ክመይ ኢሉ ዓቢ ሰብ ኾይኑ ናብራኡ ክም ዝሰዕርን ክምኡውን ብኸመይ ጽቡቕ ጌርኩም ክም ኢትሕግዝዎ ውን ኣተሓሳሲቡኩም ኪኸውን ይኸእል እዩ።

ርግጽ እዩ ክም ወለዲ መጠን ውሉድካ ካብ ኩሉ እቲ ዝበለጸ ኸረክብ ክም ኢትደሊ ፍሉጥ እዩ። ብዙሕ ግዜ ቆልዓ ምዕባይ ሓደሽቲ ብድሆታት ኣለውዎ ክምኡውን ሓደ ሰብ ብፍላይ ዓበይቲ ውሳኔታት ንክገብር ኣብ ዝደልየሉ እዋን ኪጸወሮ ዝኸእል ኮይኑ ዘይከሰምዎ ይኸእል። መብዝሓትኦም ወለዲ ክምዚ ዓይነት ኩነታት የጋጥምዎም እዮም።

እዛ ብሮቹር እዚኣ “ኣዛርቢኒ ክምኡውን ሰምዓኒ” ትብል ንሓደ ኣገዳሲ ነገር ሓገዝ ትገብር እያ። እሱ ኸኣ ውሉድካ ብንእሸትኡ ምዝራብ ኪመሃር ክሎ ኪትሕግዞ ኮለኻ ብኸመይ ክም ኢትገብሮ ክትሕግዝካ ኣለዎ።

እተን ናይ መጀመርያ ዓመታት ናይ ወዲ ሰብ ሂወት ኣገደሰቲ እየን። ንሰኻ ውን ክም ወለዲ መጠን ውሉድካ ምዝራብ ንኪመሃር ክምኡውን ካልኦት ቋንቋታት ንኪመሃር ሓገዝ ክትገብረሉ ትኸእል ኢኻ። ጽቡቕ ጌርካ ምዝራብ ምኸእል ክምኡውን ቋንቋታት ወጻኢ ምፍላጥ ኣብዚ ሕጂ ዘለናዮ ግዜ ኾነ ኣብ መጻኢ ኣብዚ እንንብረሉ ሕብረተ ሰብ ኣዝዮም ኣገደሰቲ ነገራት እዮም። ክምኡውን ጽቡቕ ስራሕ ንምርካብ ውን እዚ ኣዝዩ ኣድላዩ እዩ።

ምናልባት ንሰኻ በዕልኻ ውን ቋንቋ ጀርመን እንዳተዛረብካ እንተ ዘይዓቢኻ ወይ ኸኣ ምስ ዓበኻ እንተኻንካ ተማሃርካ፡ ውሉድካ ብኸመይ ጌርካ ነቲ ቋንቋ ንኪመልኮ ክትሕግዞ ክም ኢትኸእል ምፍላጥ ከተሓሳስቦኻ ይኸእል እዩ። እዛ ብሮቹር ኣዚኣ፡ ዝተፈለለዩ ሓገዝቲ ምኸረታት ሒዞ ኣለ፡ ክምኡውን ጠቐምቲ ሓበሬታታት ብዛዕባ ሓደ ውሉድ ክልተ ወይ ሰለስተ ቋንቋታት እንዳተዛረብ ብኸመይ ጌሩ ክዓቢ ክም ዝኸእል ዘርእዩ ነገራት ሒዞትልኩም ተቐረባ ኣለ።

ንሓደ ውሉድ ዘረባ ንምምሃር ምሕጋዝ ምኸእል ማለት ለግጹ ኣይኮነን። ነዛ ብሮቹር እዚኣ ምስ ኣንብብካይ ክትረኽቦ ኢኻ፡ እዚ ኸኣ ናትካ ኢድ ምእታውን ንጡፍ ተሳትፎኻን ዝሓትት እዩ። ስለዚ ደጋጊምካ ኣንብባ ክምኡውን ምሳኻ ሓዛ፡ ንምዕባል ኣተዓባብያ ውሉድካ ዝሕግዞ ሓደሽቲ ነገራት ብቐጻሊ ክትረክብ ኢኻ።

ምስ ውሉድካ ጽቡቕ ናይ ምዝንጋዕ ግዜ ኪኸነልካ ንምን!

ሄሎ፡ ክትርእየኒ ኣይትክኣልን፡፡ ግን ይሰምዓካ ኣለኹ!

ትፈልጥ' ዩ ...፡፡

ዋለ ኣብ ግዜ ጥንሲ ናይ ውሉድካ ናይ ምዝራብ ክኣለት ከተማዕዕብል ከም ኣትክኣል

ኣቶም ክኣላታት ኣንታይ ይብሉ፡፡

ኣብ ራብዓይ ወርሒ ናይቲ ግዜ ጥንሲ ጀግሩ፡ ኣቲ ዕሽል ድምጺታት የለሊኣይ፡ ብፍለይ ኸኣ ናይ ኣዲኡ፡፡

ምኡዝ ዜማ ናይ ቋንቋ ኣደ ነቲ ዕሽል ቅድሚ ምውሉዱ ጽልዋ ይገብረሉ ኣይ፡ ብተወሳኺውን ገና ኣብ ውሽጢ ክብዱ ኣደ ወላ ኾይኑ መዚቃን ድምጺታትን የለሊ ኣይ፡፡

ወለዱ ንደቆም ኣብ ግዜ ንእስነቶም ኣቶም ዝበለጹ ኣገደስቲ ኣርኣያታት ኣዮም፡፡ ስለዚ ኣየናይ ቋንቋ ወይ ኣየኖት ቋንቋታት ተጠቁሞም ምስ ውሉዶም ኪዛረቡ ወላ ገና ኣብ ግዜ ጥንሲ ኸሉ ጀግሩ በየናይ ከምዘዛርብዎም ኪሓስቡሉ ይግባኣ፡፡

ዕለታዊ ምክሪታት፡፡

ንውሉድካ ኣንታይ ክትገብር ከም ኣትክኣል!

ገና ኣብ ግዜ ጥንሲ ኸሉ ንውሉድኪ ብዛዕባ ኣቲ ኣትገብርሉ ዓለም ንገርዮ፡፡ ኣንታይ ከም ዘለዓዓለኪ' ውን ንገርዮ፡፡

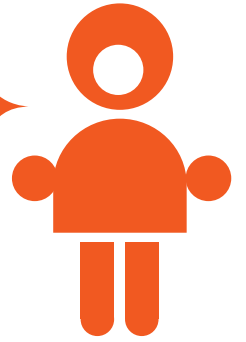
እዞም ዝሰዕቡ ርኣይቶታት ኣየናይ ቋንቋ ወይ ኣየኖት (ቋንቋታት) ተጠቁምካ ንውሉድካ ኣብ ገዛ ክትዛረቦ ከም ኣትደሊ ንክትውሰን ኪሕግዮኻ ኣዮም፡፡

ንውሉድካ ብዝጠዓመካ ቋንቋን ኣጸቢቕካ ብኣትክኣሉን ቋንቋ ኣዛርቦ ኢኻ፡፡ ንውሉድካ በዚ ኸኣ ቋንቋ ኣቲ ዝሰፍሐ ኣገለልጻ ቃል ክተርእዮ ትክኣል ኢኻ፡፡ እዚ ኸኣ ንውሉድካ ዳሕራይ ኣብ ሂወቱ መሉእ ኪመሃሮም ንዝክኣል ካልኦት ቋንቋታት ጽኑዕ መሰረት ኪኾኖ ኣይ፡፡

ኣንድሕር ከም ወለዱ መጠን ዝተፈለለዩ ቋንቋታት ጽቡቕ ጌርካ ትዛረብ ኻንካ፡፡ እዚ ንውሉድካ ዓቢ ዋጋ ዘለዎ ኣገዳሲ መጀመርታ ኣይ፡፡ ነፍሲ ወከፍ ወለዱ ብናይ መበቐል ዓዱ/ዳ ቋንቋ ክዛረብ ይግብኡ/ኣ፡፡ እዚ ኸኣ ናይ ክልተ ቋንቋታት ተዛረብቲ መርኣያታት ኣለውዎ ማለት ኣይ፡፡

ኣብ ገዛ በየናይ ቋንቋ ከም ኣትዛረቡ ኣመልኪቱ ኣትገብርዎ ውሳኔ ኣንታይ ከምዝኾነ ብዘየገድሱ፡ ኣቲ ቋንቋ ኣገዳሲ ጉዳይ ግን ውሉድካ ቋንቋ ናይቲ ዓዲ፡ ቋንቋ ጀርመን ምምሃሩ ኣይ፡፡ ኣብዚ ብሕታዊነት ንክይሰምዓካ፡ ኣዕሩኽ ከተጥሪ ከምኡውን ጽቡቕ ናይ ትምህርቲ ዕድል ንክትረክብ ጽቡቕ ክኣለት ቋንቋ ጀርመን የድሊ ኣይ፡፡ ዋለ ውን ኣብ ገዛ ብኻልእ ቋንቋ ኣንተ ተዛረብካ ውሉድካ ግን ጽቡቕ ገይሩ ቋንቋ ጀርመን ኪመሃር ይክኣል ኣይ፡፡

ናይ ኣደይ ቋንቋ ደሐን እዩ! - ናይ ኣቦይ ቋንቋ ደሐን እዩ!

ትፈልጥ' ዶ ...:

ብናይ መበቐል ዓድኻ ቋንቋ
እንድሕር ኣዛሪብኻዮ ውሉድኻ
ብዝበለጸ ክመሃር ይኽእል' ዶ:

እቶም ክኢላታት እንታይ ይብሉ:

ብሓፈሽኩ: ንናይ ምዝራብ ክኣለት ምምሕያሽ ሓዊሰኻ፣
ጽቡቕ ሰምዒታዊ ምርድዳኦ ዘለዎ ርክብ ኣገዳሲ
መሰረት ኣዩ። ወለዱ ብዝደለይዎ ቋንቋ ኣንተ ኣዛሪብዎ
ኣቲ ቐልዓ ክርድኑ ይኽእል ኣዩ።

ኣቲ ብዝሓሸ መንገዱ ብወለዱ ኣቢሉ ዝዝረብ ቋንቋ
ነቲ ውሉድ ኪመሓለፈሉ ክሉ። ንናይ ቋንቋ ክኣለቱ
ምምሕያሽ ዝለዓለ ይገብር ኣዩ።

ኣቲ ዝበለጸ መሰረት ካልኣይ ቋንቋ ንምምሃር፣ ቋንቋ
ኣደ ጽቡቕ ጌርኻ ምዝራብ ኣዩ። ነፍሲ ወከፍ ቋንቋ ናብ
ውሉድኻ ብዘረባ ጌርኻ ክነመሓለልፎ እንኽእል ፍልጠት፣
ብዛዕባ ኣዛ ዓለም እዚኣ ሓዙ ኣሉ።

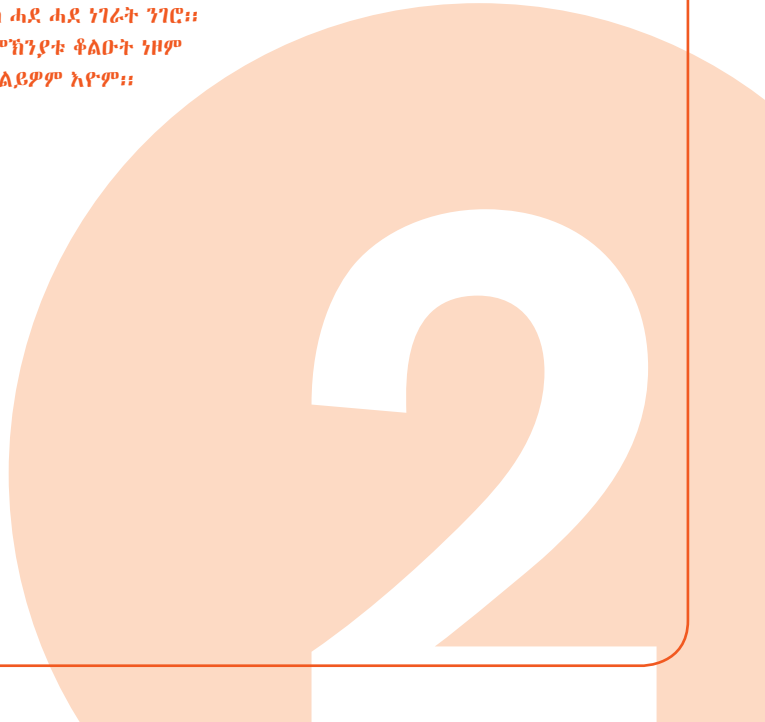
ዕለታዊ ምኽሪታት፡ ንውሉድኻ እንታይ ክትገብር ከም ኣትኽእል!

ንውሉድኻ ጽቡቕ ጌርኻ ብእትኽእሉ ቋንቋ ኣዛርዎ
ኢኻ።

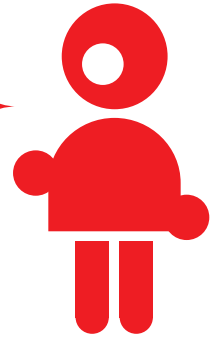
ንውሉድኻ ብዙሕ ኣዛርዎ ከምኡውን ምሰኑ
ንምዝርራብ ኽኣ ግዜ መድብ።

ኣብ ዓድኻ ዝነገሩ ጽውጽዎይት፣ መዝሙራትን
ከምኡውን ናይ ቐልዎት ጸወታታት፣ ብዛዕባኻን
ከምኡውን መበቐል ዓድኻ ሓደ ሓደ ነገራት ንገሮ።
እዚ ኣዝዩ ኣገዳሲ ኣዩ። ምኽንያቱ ቐልዎት ነዞም
መሰረታት እዚኣቶም ይደልይዎም ኣዮም።

ውሉድኻ ካልኣት ቋንቋታት ንምፍለጥ ጸዕሪ ንኽገብር
ኣተባብዓዮ ኢኻ። ጽቡቕ ኣርኢዮ ኹዩ! እንድሕር
ንውሉድኻ ዘረባ ምኽእል፣ ካልኣ ቋንቋ ምምሃር፣
ናትኻ ቋንቋ ምዕባይ ኹን ወይ ንቋንቋ ጀርመን ዘሉኻ
እወንታዊ ኣመለኻኽታ ኣርኢኻዮ፣ እዚ ኣመለኻኽታ
ናብ ውሉድኻ ኪመሓለፍ ኣዩ።

ከምዘለኹዎ ተፋታዊ እየ!

ትፈልጥ'ዶ ...:

ርእሰ ተአማንነት ንናይ ውሉድካ ናይ ምዘራብ ክእለት ንምዕባይ እቲ ዝበለጸ መሰረት እዩ:

እቶም ክኢላታት እንታይ ይብሉ:

ሓደ ቆልዓ ብሓፈሻ ንዕብየቱ ኾነ ከምኡውን ብፍላይ ኸኣ ምዘራብ ንምክኣል ኣብ ዚወስዶ ትምህርቲ፡ ፍቕራዊ ሓልዮት ናይ ወለዱ የድልዮ እዩ። እቲ ቆልዓ ርእሰ ተአማንነቱ ንኸዕበ፡ ከምዘፍቶን ብኻልኦት ሳባት ኸኣ ተቐባልነት ከምዘለዎ ክርእ፡ ክሰምዖን ክክኣል ኣለዎ። እዚ መረጋገጺ ኸኣ ንዕብየቱ እቲ ቀንዱ መፍትሕ እዩ።

ሓደ ቆልዓ ድክነት'ውን የድልዮ እዩ። ሓደ ሓደ ግዜ'ውን ወለዱ ግዜ ክሰኣኑ ከምዚ ክኣሉ ሕጂ ክሰምዕዎ ከምዘይክኣሉ ዳሕራይ ግን ኣቓልቦ ከምዚ ረክቡን ከምዚ ሰምዕዎን ክርዳኦ ይግባእ። ሓደ ነገር ንምንታይ ከምዚ ግበር ክመሃር ወይ ንምንታይ ኪግበር ከምዘይክኣል ክርዳኦ ይግባእ።

ዕለታዊ ምክሪታት: ንውሉድካ እንታይ ክትገብር ከም ኣትክኣል!

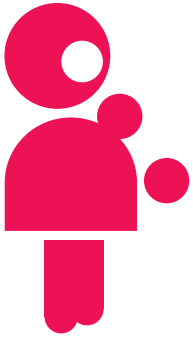
እቲ ዕለታዊ ዝግበር ልማድ ምስ ውሉድካ ሓሳብ ክትለዎዎጥ ከምኡውን ክትዘራረብ ኣጋጣሚታት ቀሪቡልካ ኣሉ። እዚ ኸኣ ካብ መጀመርታ መዓልቲ ናይ ሂወቱ ጀሚርካ ክትገብሮ ትክኣል ኢኻ፡ ክትገብሮ ውን ይግባእካ እዩ።

እንታይ ትገብር ከምዘለኻ ግለጸሉ። ነቲ ዘውጽኦ ድምጺ መልሲ ሃቦ ከምኡውን ከምዝተሓገሰካ ኣርእዮ።

ውሉድካ ንዘይተወሰነ ግዜ ኣይትንጸጎ። ምክንያቱ እዚ ኸኣ ተጠራጣሪ ይገብሮ እዩ። ዝኣተኻሉ መብጽዓ እንድኡር ኣሎ ግበረሉ።

ንውሉድካ ስምዓዮ፡ ኣዛርቦ ከምኡውን ናእዳኻ ግለጸሉ! ኩነታት ምስ ዝረኣዮም ነገራት ንክዛምድ ግደፎ። ንክዛረብ ፍቐደሉ ከምኡውን ኪዛረብ ክሎ ኣይተቋርጸ።

አብ አእምሮይ ንክልተ ወይ ልዕሊኡ ዝኾኑ ቋንቋታት ዝኸውን ቦታ አሎ!

ትፈልጥ' ዶ ...:

ንሓደ ቆልዓ ክልተ ወይ ልዕሊኡ ዝኾኑ ቋንቋታት እንዳተዛረበ ምዕባይ አይከብድን:

አቶም ክኢላታት እንታይ ይብሉ:

ቆልዑት ክልተ ወይ ልዕሊኡ ቋንቋታት እንዳተዛረቡ ምዕባይ ጸገም የብሉምን - ብሚልዮናት ዝቆጸሩ ቆልዑት፡ መዓልታዊ ብዙሕ ቋንቋታት ኣብ ዝዘረበን ሃገራት አዮም ዝክብሩ፡፡ ዕብየት ናይ ሓደ ቆልዓ በዚ ኣይዕገትን አዩ፡፡

ብዙሕ ቋንቋ ዝዛረቡ ቆልዑት ልክዕ ከም ሓደ ቋንቋ ዝዛረቡ ሰባት ይዓብዩ አዮም፡፡ እዚ ግን ኪኸውን ዚክእል ብዝተፈለለየ መንገዱ አዩ፡፡ ገሊኡም ብንእሽትኦም ምዝራብ ይጅምሩ፡፡ ገሊኡም ጸኒሖም ይጅምሩ፡፡ ገሊኡም ብዙሕ ተዛረብቲ ይኾኑ፡፡ ገሊኡም ኸአ ቁሩብ ተዛረብቲ ይኾኑ፡፡

ኣብ ቆልዓ ዘሉ ናይ ምዝራብ ዕብየት ንጡፍ አዩ፡፡ ኹሉ ግዜ ሓድሽ ነገር ከጋጥሞ ከሉ ቀልጠፉ ይመሃር ሸው ኸአ ምስቲ አቐዲሙ ዝፈልጦ የወሃሀዶ፡፡ እቲ ምትሕውዋስ ናይ ዝተፈለለየ ቋንቋታት አምበኣር ምስዚ ዕብየት ዝተኣሳሰረ አዩ፡፡

ፍሉይ ኣቐልጦ ወይ ምምኻር ሓኪም ኾነ ከምኡውን ክኢላ ዘድሊ ኣቲ ቆልዓ ዕብየት ክርኢ ኣንተ ዘይክኢሉ ወይ ምዝራብ ጠጠው ኣንተ ኣቢሉ ጥራሕ አዩ፡፡ ቆልዑት ሓደ ቋንቋ ኣንተ ኹይኖም ዝዛረቡ፡ ብኹሉም ቋንቋታት ፍሉይ ሓገዝ የድልዮም ማለት አዩ፡፡ እዚ ኸአ ወለዲ ብዝተፈለለየ መንገዲታት ዕዉት ምእንቲ ኪኸውን ሓገዝ ክገብሩሉ ይክእሉ፡፡

ዕለታዊ ምክሪታት፡ ንውሉድካ እንታይ ክትገብር ከም ኣትክእል!

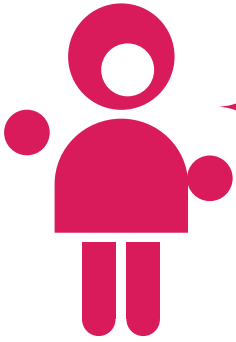
ወሉድካ ኣተዕብዮ ብናይ ቋንቋ ኣደ ናትካ ጌርካ አዩ ኢልና ንሕሰብ፡ ንኣብነት፡ ቱርኪኛ፡ ቋንቋ ናይ ቦዝኒያ፡ ክርኣሺያ፡ ሰርቢያ፡ ኩርድ፡ ሩሲያ፡ ሰጻኛ...፡ ከምኡውን ኣብ ጎረባብትኻ ዝዘረብ ቋንቋ፡ ቋንቋ ጀርመን አዩ ኢልና ንውሰድ፡፡

ንውሉድካ ብቋንቋኻ ጌርካ ኣዛርዮ ፡፡ ምስ ቋንቋ ጀርመን ጌርም ዝዛረቡ ጎረባብትኻ ርክብ መሰርት፡፡ ወሉድካ ቋንቋ ጀርመን ጌርም ዝዛረቡ ኣዕሩኽ ንኸጥሪ ኣተባብዓዮ ፡፡ ንውሉድካ ናብ ጉጅለ ጸወታ ወይ ናብ ቤት ትምህርቲ ህጻናት ሰደዶ፡፡ እዚ ኸአ ዕብየቱ የቐልጥፎ፡፡ እቲ ብቐልጠፍ ቋንቋ ጀርመን ምስ ዝዛረቡ ቆልዑት ርክብ ዝገበረ፡ ካልኣይ ቋንቋ ምምሃር ዝቐልጠፊን ዝቐለለን ይኾነሉ፡፡

ክልቲኹም ወለዲ ጽቡቕ ጌርኩም ክልተ ቋንቋ ትዛረቡ' ዶ፡ በዚ መንገዲ እቲ ቆልዓ ናይ “ኣደ ቋንቋ” ከምኡውን ናይ “አቦ ቋንቋ” ናይ ምምሃር ተክእሎ ኣለዎ ማለት አዩ፡፡ ግልጹ ዝኾኑ ናይ ኣዘራርባ ሕጊ ክትጥቀም ኮለኻ ጥንቃቄ ውሰድ፡፡ እዚ ኸአ ብፍላይ ንናእሸቱ ቆልዑት ኣገዳሲ አዩ፡፡ ኣደ ናታ ናይ “ኣደ ቋንቋ” ትዛረብ ከምኡውን ኣቦ ናቲ ናይ “አቦ ቋንቋ” ይዛረብ፡፡ እዚ ኸአ ኣቶም ቋንቋታት ነፍሲ ወከፎም ነቲ ቆልዓ ምስ ዝተፈለለየ ውልቀ -ሰባት ንኪራኹብ የክእልዎ፡፡ ከምኡውን ነቶም ቋንቋታት ፈለልዮ ንክርድኦም ይሕግዞ፡፡

(ኣየናይ ቋንቋ ንምጥቃም ከምትመርጽ ውን በዞም ዝሰዕቡ ኩነታት ተደረኺኻ ክትመርጽ ትክእል፡ ኣብ ዕለታዊ ኩነታት ነቲ ሓደ ቋንቋ ክትመርጽ ትክእል፡ ብተወሳኺ ኣብ ግዜ መግቢ ወይ ዕዮ ገዛ ኣብ ኣትሰርሓሉ ኣዋን ወይ ናይ “ደሓን ሕደር ጽውጽዋይ” ኣብ ኣተዕልለሉ ኣዋን ኸአ እቲ ሓደ ቋንቋ ክትመርጽ ትክእል፡፡ እዚ ኸአ “ናይ ቋንቋ ደሴታት ምፍጣር ይበሃል” ።)

ውሉድካ ሓደ፡ ክልተ ወይ ሰለስተ ቋንቋታት ኪዛረብ ኣንተ ደሊኻዮ፡ ብዙሕ ግዜ ከተዛርቡ፡ ክትሰምዖ ኮለኻ ዕጉስ ክትከውን ከምኡውን ክትንእይ ይግባእ!

አዛርብኒ ከምኡውን ስምዓኒ!

ትፈልጥ' ዩ ...:

ጽቡቅ ናይ ምስማዕ ክእለት ዘለዎም ቆልዑት ጥራይ ድኖም ጽቡቅ ጌርካ ምዝራብ ክመሃሩ ዝክእሉ፡ ሓደ ቆልዓ ንግው ዝበሉ ድምጺታት ቅልጡፍ መልሲ ኪህቡ ከሎ ኣድሂብካሉ ትፈልጥ' ዩ፡

እቶም ክኢላታት እንታይ ይብሉ፡

ጽቡቅ ናይ ምስማዕ ክእለት ጽቡቅ ጌርካ ንምዝራብ ዘክእል ሓደ ኩነታት እዩ። ሓደ ጥዑይ ህጻን ድከራ ሹዳታት ኣዋርሕ ኣንዳተኸላተፈ ኣንዳወሰኽ ይዛረብ፡ ድምጺታት የውጽኦ ከምኡውን ንበይኑ “ይዛረብ”፡ ከምዚ እንተዘይ ጌሩ ግን ናይ ምስማዕ ክእለቱ ክምርመር ይግባእ።

ቆልዑት ዋለ ትሑት ናይ ምስማዕ ክእለት ዘለዎም ኣብ ቀዳሞት ኣዋርሖም ድምጺ የውጽኦ፡ ድከራኡ ጸኒሑ ግን ኣንዳቶንሰ ይመጽእ።

ብዝተወሰነ መጠን ዓው ብዝበለ ድምጺ ምዝራብ ናይ ሓደ ዕሸል ኣቓልዎ የለዕሎ እዩ። እዚ ኸኣ ወላ ኣብ ቀዳሞት ናይ ንእስነቱ ዕድመ ዝርከብ ይኹን ናይ መጀመርያ ሰሓቹ የለዕሎ እዩ።

ዕለታዊ ምክሪታት፡

ንውሉድካ እንታይ ክትገብር ከም ኣትክእል!

ንውሉድካ ብፍላይ ድከራ ሸዳታት ወርሑ ብጥንቃቄ ተዓዘዮ ኢኻ። ንድምጺታት መልሲ ይህብ' ዩ፡ እንተ ጸዊዕካዮ ክሳዱ ኣዘሩ ይርእ' ዩ፡

ናይ መዚቃ ሳንዳቶት ከምኡውን ኮሻኸሻኸ ዝብል ድምጺታት ንሓደ ቆልዓ ብፍላይ ኣቓልዎኡ ንምስሓብ ምቹእት ኣዮም።

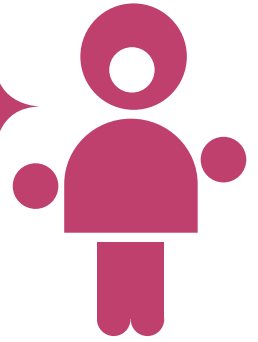
ጽቡቅ ናይ ምስማዕ ክእለት ከም ዘለዎ ንምፍላጥ መብዛኸትኡ ግዜ ምስ ውሉድካ ክትዛረብ ኮለኻ መብዛኸትኡ ግዜ ኣሰኻ ተዛረብ ኢኻ።

እቲ ውሉድካ ዘውጽኦ ድምጺታትን ተኸላቲፍ ዝዛረቦን ቅድሓዮ ። እንታይ ትገብር ከምዘለኻ' ወን ነቲ ንእሸተይ ቆልዓ ንገር። መዝሙራትን ግጥሚታትን ብኹሉም ቆልዑት ኣዝዮም ተፈተውቲ ኣዮም።

ዝኾነ ናይ እዝኒ ሕግም እንተ ኣጋጠሙ ነቲ ህጻን ወይ ውሉድካ ከም ዝርእ ግበር፡ ከምኡውን ኣብቲ ሕብረተ ሰብ ናብ ዘሎ ቤት ጽሕፈት ናይ ወለዲ ኣግኻሪ ወይ ናብ ሓኪምካ ኸድ።

5

ባዕሊይ ክገብር እየ!

ትፈልጥ' ዶ ...:

ምዝራብ ብኹሎም ናይ ስምዒት ህዋሳት እዩ ዝመሃር፣ ምስማዕ ጥራይ ኣይኮነን እቲ ኣድላዩ ነገር ከም መድህሳስ፣ ምርእይ፣ ብተግባር ምርእይ፣ ምትሓዝ፣ ...

እቶም ክኢሊታት እንታይ ይብሉ፡

ምስማዕ፣ ምርእይ፣ ምድህሳስ፣ ምንቅስቃስ፣ ምጭባጥ፣ ምንቅስቃሳት ምስትብሃል፣ ብዛዕባ ስሕበት ብተግባር ምርዳእን ካልኦትን ንሓደ ቆልዓ ንኪፈልጥን ንኪርዳእን ክሕግዝዎ ይክእሉ እዮም። እዚ ኸኣ ስምዒታዊ፣ ኣኣምርኣዊን ማሕበራዊ ክኢሊታቱን ከምኡውን ናይ ምዝራብ ክኢሊቱን ንክሰቡ ይሕግዮ።

ውሉድካ ነገራት ብኢዱ ክሕዝ ከሉ እንታይ እዩ “ልመጽ” ወይ “ሓርፋፍ” ይርድኦ እዩ። መግቢ ክጥዕም ኸሉ ኸኣ ኣየናይ “ምቁር” ከምኡውን “መጺጽ” ኣየናይ ከምዘኾነ ይመሃር። ኪንፋሖኽ ኪጅምር ከሉ ኸኣ ኩርንዓትን ጫፋትን ኣየኖት ከምዚ ኮኑ ይመሃር። በዚ መንገዱ ምስ ቃላት ዝተተሓሓዙ ኣኣምርኣዊ ርድኢታቱ ኪሃንጽ ይክእል።

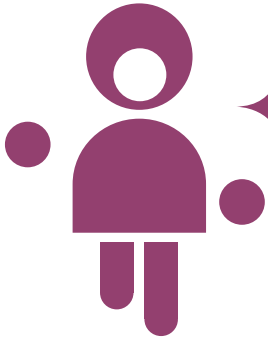
ዕለታዊ ምክሪታት፡ ነውሉድካ እንታይ ክትገብር ከም ኣትክእል!

ውሉድካ ኣብ ኣኣዳውካ ሓዘካ ሕቕፎ ከምኡውን ምሕጻፍ ደስ ከምዚብሉ ግበር።

ውሉድካ ሓደ ሓደ ነገራት ንኪጭብጥ፣ ብኢዱ ሓዘ ንክፍንዎ ፍቐደሉ! ብኣፋ ንኪነክሶ ዝኾነ ነገር ሃዞ! ኹሉ ብዝተክእለ መጠን ባዕሉ ፈቲኑ ንክርድኦ ሕደጎ!

ቁሩብ ምስ ዓበዮ ኸኣ፣ ብዙሓት ምንቅስቃሳት ባዕሉ ንክገብር ሕደጎ፣ ኣብ ገዛ ፉሒግ ኢሉ ክኸይድ፣ ኣብቲ መጻወቲ ባይታ ወይ ኣብቲ ጀርዲን፣ ብኣግሩ ኪኸይድ፣ ብሓመድ ወይ ብማይ ኪጻወት፣ ዓው ኢሉ ኪጽውዕ ከምኡውን ክደርፍ፣ መግቢ ኣብ ምክሻን ኪሕግዮ፣ ጠረጴዛ ክዳሉ፣ ኣብቲ ጀርዲን ኪኹዑት፣ ኪተክል ባዕሉ ሕደጎ። እዚ ኸኣ ነቲ ቆልዓ ብንኣሸትኦ ነብሶ ክኢሉ ንክሰርሕን ጸኒሑ ኸኣ ትምህርቲ ቀለል ከምዘኾነሉ ይገብር እዩ።

ካብቲ እትሓሰቦ ንላዕሊ ክሰርሕ ይኽእል እየ!

ትፈልጥ' ዩ ...:

ኣብ መንጎ ምንቅስቃስ፣ ጸወታ፣ ጥዑይ ኣመጋግባ፣ ድምጺ ናይ ስኒ ዘይብሎም ምንጋጋታት ከምኡውን ምዕባይ ክእለት ዘረባ ቆሎዓን ርክብ ኣሎ።

እቶም ክኢሊታት እንታይ ይብሉ፡

ቆልዑት ጸወታን ምንቅስቃሳትን ኪገብሩ ይደልዩ እዮም። ናይ ምዝራብ ክእለቱ ንኸዕቦ፣ እቲ ቆልዓ ብዙሕ ምልምማዳት ኪገብር ኣለዎ። ንኪኸይድ፣ ንኪጎዩ፣ ንኪዘልል፣ ንኪሰዕስዕ፣... ምዝራብን ምንቅስቃስን ውን ምስ እዚኣቶም ተጠቓሊሎም ኪፍቀድሉ ይግባእ።

ናይ ቆልዓ ምንቅስቃሳት ብፍላይ ጽቡቕ ናይ ኣጻብዕቲ ምንቅስቃስ፣ ምስ ጸወታ ብትኽክል እንተ ጌሩ፣ ናይ ኣፍን መልሓስን ምንቅስቃሳት 'ውን ትኽክል ይኾኑ።

እቲ ቆልዓ ምእንቲ ጽቡቕ ጌሩ ኪዛረብ ኣስናኑ ብትኽክል ኪሰርዑ ይግባእ። ንጹር ኣዘራርባን ኣጻሓሕፋን ክፍሊ ጽቡቕ ክእለት ናይ ቋንቋ እዩ።

ዕለታዊ ምኽሪታት፡

ንውሉድካ እንታይ ክትገብር ከም እትኽእል!

ውሉድካ ሕጽር ዝበሉ መንደቓት ተደጊፉ ኪኸይድ ሕደጎ፣ ብኣጻብዕቲ ኪምገብ፣ ስትሮው ጌሩ ክሰቲ፣ ኩዕሶ ነፊሑ ክጻወት፣... ብዙሕ ግዜ ናብ መጻወቲ ቦታ ኪኸይድ ከምኡውን ናብ ተፈጥሮአዊ ቦታ ኪኸይድ ሕደጎ። ሓደ ሓደ ነገራት ምስ ውሉድካ ብሓባር ስርሓዮም፣ መቐሰ' ውን ብኢዱ ኪሕዝ ግደ። እዚ ኸኣ ምስኡ ስለዘለኻ ዝኾነ ዝኸፍኣ ሓደጋ ከብጽሕ ኣይክእልን። እዚ ኸኣ ነቲ ቆልዓ ምንቅስቃሳት ብትኽክል ንኪመሃር ከምኡውን ኣተሓሳስብኡ ከምዘዕቦ ይገብሮ።

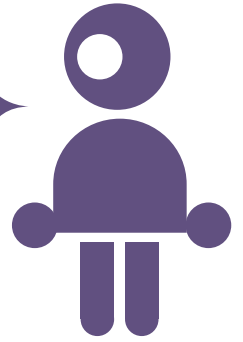
እቶም ኣስናኑ ትኽ ኢሎም ይዓብዩ ከምዘለዉ ኣጻሪ ። ውሉድካ ክሳብ ወዲ ሰለስተ ዓመት ዝኸውን ባምቡላ ኪጠቡ ግደ።

ጥዑይ ኣመጋግባን ከምኡውን ኣብ መንጎ ኣስናኑ ዝሕይኾም ነገራት ምሃቡ ኣድላዩ እዩ። .

ውሉድካ ሸኮራዊ መስተታት ኪሰቲ ዮብሉን። ንኸምዚኣቶም ዓይነታት መስተ ኪጥቀም ኣይትፍቀድሉ!

ምሳይ ትጻወት ዲኻ።

ትፈልጥ' ዶ ...።

ኣብ ነፍሲ ወከፍ መዓልቲ ብሓባር ምጽዋት ከምኡውን ብሓንሳብ ምዝራብ፣ ኣብቲ ናይቲ ቆልዓ ናይ ምዝራብ ክኣለት ንምምዕባል ዝግበር ዓብይ ለውጢ ከምጽእ ይኽእል።

እቶም ክኣሉታት እንታይ ይብሉ።

ንውሉድካ ብጻወታ ኾነ ብዘረባ ብዝሓዘነሉ መጠን፣ ናይቲ ቆልዓ ኣእምሮ ውን ዝተፈለለዩ ቅርጽታትን መርበባትን ይፈጥር እዩ። እዞም ቅርጽታትን መርበባትን ኣብቲ ናይቲ ቆልዓ ናይ ምዝራብ ክኣለት ኾነ ዳኡራይ ኣብ ቤት ትምህርቲ ኪመሃር ከሉ ኣድለይቲ ነገራት እዮም።

ብሓደ ወይ ካብኡ ንለዕሊ ብዝኾኑ ቋንቋታት ብተደጋጋሚ ምስምዑ ወይ ምዝራቡ ነቲ ቆልዓ ናይ ነፍሲ ወከፍ ቋንቋ ሕገ ንኪፈልጥ ይኽእሉ እዮም። እቲ ቆልዓ ቃላት፣ ሰዋሰው ከምኡውን ምስ ካልኦት ሰባት ብትኽክል ምዝራብ ይመሃር። እዚ ኸኣ ብቐጻሊ ነቲ ትምህርቲ ናይ ነፍሲ ወከፍ ቋንቋ “ክምገቦ” ዮድልዮ ከምኡውን ብዝተኸኣለ መጠን ኪሰምዕን ኪዛረብን ዮድልዮ።

ዕለታዊ ምኽሪታት፡ ንውሉድካ እንታይ ክትገብር ከም እትኽእል!

እቀማምጣኻ ማዕረ ፊት ንፊት ዓይኒ ናይ ውሉድካ ይኾን። ብቐጥታ ኣዛርዑ - እንተወሓደ ኣብ ነፍሲ ወከፍ መዓልቲ ንርብዒ ሰዓት ኣዛርዑ!

ብዛዕባ ዕለታዊ ምንቅስቃሳት ኣዛርዑ - ንኣብነት ጫምኡ ከተወጽኡ ኮለኻ ወይ ጃኪቲ፣ ሻሂ ክትሀሶ ኮለኻ፣ ናብ ዓራት ኪኸይድ ከሉ። መምርሒታትን ትኣዛዛትን ምሃብ ጥራሕ እኹላት ኣይኮኑን!

ጽቡቕ ክኣለትን ናይ ቃላት ፍልጠትን ምእንቲ ከማዕብል ዝተፈለለዩ ኣገለልጻ ተጠቐም። (ንኣብነት ሓደ ነገር ንምግለጽ ዝተፈለለዩ ቃላት ተጠቐም፡ ውቁብ፡ መልክዕኛ፡ ጽቡቕ ...)

ግጥሚታትን መዝሙራትን ኣብ ኩሉ ክባቢ ዕድመ ንዝርከቡ ህጻናት ናይ ቃላት ምፍላጥ ክኣለቶም ንምምሕያሽ ጽቡቕ ምንጨታት እዮም። ኣብ ግዜ ቁልዕነትካ ዝነበሩ ግጥሚታትን መዝሙራትን ክትዝክር እንተ ዘይክኣልካ፣ ንውሉድካ ወይ ናይ ቀደም መሓዮትካ ሕተት ወይ ካብ መጻሕፍቲ ተወክሰ። ወይ ኸኣ ናይ ባዕልኻ ግጥሚታትን ጽውጽዎቶን ግበር።

አነ ጥራሕ ክዛረብ!

ትፈልጥ' ዶ ...:

ሐደ ሰብ ቆልዓ ኪዛረብ ከሎ ብቐጸሊ ክእርሞ ወይ እቲ ዝበሎ ንኪደግሞ ኪገብር የብሉን:

እቶም ክኢላታት እንታይ ይብሉ:

መእረምታ ምሃብ ንምዝራብ ዘለዎ ድሌት ከምዚቕንሱ ይገብር:: እቲ ዝበለጸ ውጽኢታዊ መንገዱ “ምድግጋም ምእራም” እዩ::

ኹሉ ግዜ ቆልዑት ኪገብርዎ ዝክእሉ ነገር ብምልኡ ኣየርእዩን እዮም:: ብዙሕ ግዜ ብዙሕ ነገር ተረዲኦም እንተኾነ እቲ ዝዛረብዎ ቁሩብ እዩ:: ልክዕ ከም ዘርኢ ንምዕባይ ግዜ የድልዮም እዩ::

ቆልዑት ክልተ ቋንቋ እንዳተዛረቡ እንተ ዓብዮም: እቲ ሐደ ቋንቋ ዝዛረቡሉ ተኸእሎ ካብቲ ሐደ ቋንቋ ዝሓሸ ኪኸውን ይክእል እዩ:: እዚ ኸኣ ዳሕራይ ኣብ ኩነታት ኣድላይነት ናይቲ ቋንቋ ተሞርኪዞ ኪቐየር ይክእል እዩ:: ንኣብነት ክልተ ቋንቋ ዝዛረቡ ቆልዑት ናብ ናይ ጀርመን ቋንቋ ዝዛረቡ ቆልዑት ዝመሃርሉ ቤት ትምህርቲ ሕጻናት ከምኡውን ናብ ቋንቋ ጀርመን ዝዛረቡ ኣዕሩኽቶም ኪኸዱ ከለዉ ንዓኣቶም ዘገድሱዎም ንዓቶም ሰለዝኾኑ እቲ ናይ ኣደ ቋንቋኦም ቁሩብ ግድፍ ክብልዎ ይክእሉ ::

ዕለታዊ ምክሪታት: ንውሉድካ እንታይ ክትገብር ከም እትክእል!

ውሉድካ ሐደ ነገር ብጌጋ እንተ ጸዊዑ: ከይተገደሰካ ኣቕልል ኣቢልካ ነቲ ቃል ደግሞ ወይ ብትክክል ጸውዓዮ:: እቲ ቆልዓ ደድሕራካ ነቲ ቃል ደጋጊሙ ከምዚጽዎዎ ኣይትግበር::

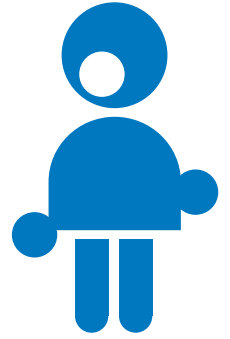
ነቲ ቆልዓ ሐደስቲ ቃላት ዘይፈልጦም ብቐጥታ ኪጥቀም ድፍኢት ኣይትግበረሉ ኢኻ::

ትዕግስተኛ ኹን! ወላ እቲ ውሉድ በቲ ሐደ ቋንቋ እንተመለሰልካ እስኻ ግን ቋንቋኻ ኣዛርዮ:: ውሉድካ ብክልተ ቋንቋታት እንዳተዛረብ እንተ ዓብዩ: ንገለ ቁሩብ ዝተወሰነ ግዜ ነቲ ሐደ ቋንቋ ኸይጥቀሙ ይክእል::

ውሉድካ ብኸምዚ ዓይነት ደረጃ እንተደኣ ኹይኑ ዚሓልፍ: ዝኾነ ድፍኢት ኣይትግበረሉ - ኣቕልል ኣቢልካ ንክልቲኦም ቋንቋታት ብንጥፈት ኪጥቀሙሎም ዘክእሉ ኣጋጣሚታት ጥራሕ ክፈተሉ:: እዚ ትክክለኛ ክትገብረሉ እትክእል መንገዱ እዩ::

ነቲ ጽውጽ-ጽዋይ ምንባብ ሎሚ መዓልቲ ትቕጽል ዲኻ።

ትፈልጥ' ዶ ...:

10

ዓው ኢልካ ምንባብ ከምኡውን ብዛዕባኡ ምዝርፊብ ክኣለት ኣዘራርባ ናይቲ ቆልዓ ንምዕባይ ከምኡውን ውሉድካ ንቤት ትምህርቲ ንምድለው ብጣዕሚ ኣገደስቲ መንገዲታት ኣዮም።

ኣቶም ክኣሉታት ኣንታይ ይብሉ።

ሰነ ፍልጠታዊ መጽናዕቲታት፡ ዓው ኢልካ ምንባብ ኣብቲ ቀዳማይ ዓመት ናይቲ ውሉድ ነቲ ናይ ቋንቋኡ ክኣለት ኣብ ምምሕያሽ ኣወንታዊ ጽልዋ ከምዘኸድሩ የርእይ።

ዓው ኢልካ ምንባብ ከምኡውን ጽውጽ-ጽዋይ ምንጋሩ ናይቲ ቆልዓ ናይ ቃላት ፍልጠት የዕብዮ ኣይ። ንምንባብ ኾነ ንምጽሓፍ ወይ ንክልቲኡ ጽቡቕ መሰረት ክትፈጥረሉ ትክክል ኢኻ። ምክንያቱ እቲ ዝተጻሕፈ ፊደል ምናልባት ካብቲ ዝዘረብ ቋንቋ ኪፈለግ ስለዝክክል፡ እቲ ዓው ኢልካ ምንባብ ነቲ ቆልዓ ነቲ ናይ ጽሑፍ ቋንቋ ኪምህር ኣይ።

ጽውጽ-ጽዋይ ዝሰምዑ ቆልዑት ናብ ቤት ትምህርቲ ምስ ከዱ ንክልኦት፡ ኪጠቕሙም ዝክክል ነገራት ካብቲ ጽውጽ-ጽዋይ ኣልዒሉም ይነግርዎም። ንኣብነት፡ ምስጣዕ ይመሃሩ፡ ኣብ ነገራት ምቱኳር ከምኡውን ናይ ምዝካር ክኣለቶም የዕብዮ፡ ሓደሽቲ ቃላት ይመሃሩ፡ ሓደሽቲ ዓይነታት ናይ መሉእ-ሓሳባትን ካልኦት ነገራትን ይመሃሩ።

ዕለታዊ ምክሪታት፡ ንውሉድካ ኣንታይ ክትገብር ከም ኣትክኣል!

በቲ/በቶም ቋንቋ/ታት ኣብ ገዛ ኣትዛረበሉም ጌርካ ኹሉ ግዜ ንውሉድካ ካብ ስኣሊታትን ናይ ጽውጽ-ጽዋይ መጻሕፍትን ኣንብቡሉ ኢኻ።

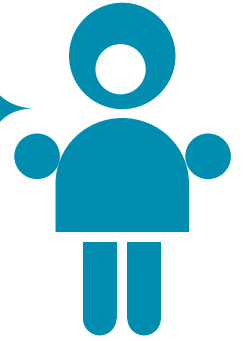
ካብ ብዙሓት ቤተ መጻሕፍቲ ብዝተፈለለዩ ቋንቋታት ዝተጻሕፉ መጻሕፍቲ ክትልቃሕ ትክክል ኢኻ። ኣብቲ ኣትነብረሉ ኽባቢ ዘሉ ቤተ መጻሕፍቲ ዝኾኑ ብቋንቋ ዓድኻ ዝተጽሓፉ መጻሕፍቲ ኣንተ ኣለዉ ኾይኖም ሕተት።

ቆልዑት ጽምብል ይፈትው ኣዮም! ሞላ ውሉድካ ይፈቱ ኣዩ! ኣቶም ናይ ደሓን ሕደር ጽውጽ-ጽዋይት' ውን ጽምብል ኪኾኑ ይክኣሉ ኣዮም። ቆልዑት ሓደ ዓይነት ጽውጽ-ጽዋይ ኹሉ ግዜ ኣንዳደጋገሙ ክሳዕ ብልዎም ዘጽንዕዎ ክሰምዑ ይደልዩ ኣዮም። ንውሉድካ ነቲ ጽውጽ-ጽዋይ ደገሙ ባዕሉ ንኺዛረቦ ኣበራትዓዮ፡ ንኣብነት፡ ሕቶታት ዘለዓዕሉ ብምሕታት ከተበራታትዎ ትክክል ኢኻ።

ሞላ' ኳ ክኣለት ናይ ቋንቋ ጀርመን ኣዘራርባኻ ጽቡቕ ኣንተዘይኮነ፡ ብጃንጃ ጀርመን ዝተዳለዉ ብስኣሊ ዝተደገፉ መጻሕፍቲታት ከተንብብ ትክክል ኢኻ።

ዓበይቲ ወለድን ካልኦት ኣምነት ዝግበረሉም ሰባት' ውን ንፉዓት ሰማዕትን፡ ንፉዓት ጽውጽ-ጽዋይ ነገርትን ኣዮም።

ቴሌቪዥን ክትርኢይ ትደሊ ፡ ኣይደልን፣ የቐንየለይ! ካብ ኩሉ ብዝሓሸ ደስ ዝብለኒ ኣደይን ኣቦይን ምሳይ ኪጻወቱ ከለዉ እዩ!

ትፊልጥ' ዶ ...:

ቆልዑት ብዝበለጸ ዝመሃሩ ምስ
ካልኣት ሰባት ኪጻወቱ ከለዉ
እምበር በይኖም ምስ ኮምፒውተር
ክኾኑ ከለዉ ወይ ቴሌቪዥን
ክርእዩ ከለዉ ኣይኮነን:

እቶም ክኢላታት እንታይ ይብሉ:

ምዝራብ ምምሃር ማለት፡ ቆልዑት ነቶም ዝዘረቡ
ድምጺታት ኪሰምዑ ኣለዎም ጥራሕ ማለት ኣይኮነን፡፡
ብተወሰኹ ውን ትርጉማት ምፍለጥ ማለት እዩ፡፡
እንታይ ይበሃል ከምዘሉ ኪርድኩ ይግባእ፡፡

ቆልዑት ኪመሃሩ ዝክእሉ ብቐጥታ ርክብ ካብ ዘለዎም
ሰባት እዮም፡፡ ንኣብነት፡ ካብ ወለዲ፡ ካብ ኣዝማድ
ወይ ዳሕሬይ ጸኒሖም ኸኣ ካብ ኣዕሩኽቶም እዩ፡፡

ጽቡቕ ናይ ቆልዑት ፊልማት ምስ ወለዲ እንተ
ርእዮም ጠቐምቲ እዮም፡፡ ቴሌቪዥን ምርኣይ ወይ ናይ
ኮምፒውተር ጸወታታት ንሰዓታት ምጽዋት ቆልዑት
ይጎድእ እዩ፡፡ ዳርጋ ዋለ ሓደ ኸኣ ትምህርቲ ኣይረኽቡን
እዮም፡፡

ዕለታዊ ምክሪታት፡ ንውሉድካ እንታይ ክትገብር ከም ኣትክእል!

ኣብቲ ዕለታዊ ምንቅስቃስ ውሉድካ ንኸሳተፍ
ፍቐደሉ፡፡

ሓደሸቲ ቃላት ንኪርዳእ ዕድል ሃቦ፡፡ መግቢ ንምክሻን
ወይ ንምስንኳት ክሕግዝ፡ ምስ ማይ ኪጻወት፡ ምስ
ሓዳን እምኒን ወይ ብጭታ ዝተፈለለየ ቅርጺታት
ከውጽኦ፡ ካልኣትን፡ እዚኣቶም ካብ ተሌቪዥን ምርኣይ
ንለዕሊ ብዝሓሸ ነቲ ቆልዑ ኪጠቕምዎ ዝክእሉ
መንገዲታት እዮም፡፡

ውሉድካ ቴሌቪዥን ይርእ. እንተ ኣሎ ኾይኑ፡ ፊልም
ክትመርጸሉ ከምኡውን ብዛዕባ ኦቲ ዝርእ ዘሉ
ተግባር ከተዕልሉ ይግባእ፡፡ ሸቡ ኣቲ ቆልዑ ብዝሓሸ
መንገዲ ይርድኦ ከምኡውን ካልኣት ሓደሸቲ ቃላት
ክመሃር እዩ፡፡

ካብ ቤተ መጻሕፍቲታት ብዙሓት ጽቡቕ ጸወታታት
ዝሓዙ ክትልቃሕ ትክእል ኢኻ፡፡ እዚ ኸኣ ብማእከላይ
ዝኾነ ወጻኢ ለውጢታት ከተምጽኡን፡ ሓደሸቲ
መለዓሊታት'ውን ከተቕርቡሉ የክእለኩም እዩ፡፡

ምስ ካልኡት ቆልዑት ክኸውን እደሊ እየ!

ትፈልጥ' ዶ ...:

ቆልዑት ጽቡቅ ጌሮም ቋንቋ ጀርመን ኪመሃሩ እንተኾይኖም፣ ካብ ንኡስነቶም ጀሚሮም ቋንቋ ጀርመን ዝዛረቡ ኣዕሩኽ ከጥርዩ ኣለዎም ወይ ኸኣ ናብ ጉጅለ ጸወታ ኪኸዱ ከምኡውን ናብ ቤት ትምህርቲ ህጻናት ኪኸዱ ኣለዎም።

አቶም ክኢላታት አንታይ ይብሉ:

ጽቡቅ ክኢላት ቋንቋ ጀርመን ንውሉድካ ኣድላዩ ነገር እዩ። እዚ ኸኣ ኣብ ሂወቱ የድልዮ፣ ኣብ ቤት ትምህርቲ ዘለዎ ድሕነት ከምኡውን ሰራሕ ንምርካብ የድልዮ እዩ።

ውሉድካ ጽቡቅ ጌሩ ቋንቋ ጀርመን ንኪመሃር፣ ነቲ ቋንቋ ንኪሰምዕን ንኪዛረብን ከምኡውን ጽቡቅ ጌሩ ንኪለዎልዎ ዝተፈላለዩ ተክኢላታት የድልይዎ እዮም። ነዚ ኸኣ ቋንቋ ጀርመን ጽቡቅ ጌሮም ዝዛረቡ ኣዕሩኽ ብጣዕሚ ጽቡቕት መለዓዓልቲ እዮም።

ዝገብርዎ ሰሩዕ ምዱብ ተሳትፎ ኣብ ጉጅለ ጸወታ ወይ ቤት ትምህርቲ ህጻናት ካብ ሳልሳይ ዓመቶም ጀሚሩ ነቲ ዝዛረቦ ቋንቋ ጀርመን የጠናኽሮ ከምኡውን ንቤት ትምህርቲ ጽቡቅ ጌሩ ከምዝዳለው ይገብሮ እዩ። ዋላ'ኳ ቋንቋ ጀርመን ኣብ ገዛኻ ኣይትዛረብ፣ ውሉድካ ግን ከምዞም ዝተጠኛሱ ዘበሉ ተክኢላታት ኣንድሕር እንተ ኣለውዎ ኪመሃር ይክኣል እዩ።

ዕለታዊ ምክሪታት፡ ንውሉድካ አንታይ ክትገብር ከም ኣትክእል!

ውሉድካ ናብ ኣዕሩኽቱ ምብጻሕት ኪገብር ኣበረታትዓዮ ወይ ናብ ገዛኻ ንኪዕድግም ኣበረታትዓዮ ኢኻ። ብልምዲ፣ ቆልዑት ኣብ ዕለታዊ ሂወቶም ኪጥቁምሉ ዘድልዮም ቋንቋ ብጣዕሚ ቀልጢፎም እዮም ዝመሃርዎ።

ንውሉድካ ካብ ክልተን ፈረቓን ክሳዕ ሰለስተ ዝዕድሚኡ ምስኮን ኣብቲ ጉጅለ ጸወታ ኣመዝገቦ ኢኻ። ኣብዚ ክባቢ ዕድመ ዝርከቡ መብዛሕተኦም ቆልዑት ሓደሽቲ ኣዕሩኽ ንምጥራይ ኣቶኹሮም ምርኣይ ኾነ ከምኡውን ኣብ ጸወታትን ንጥፈታትን ምስ ካልኡት ቆልዑት ኮይኖም ንምስታፍ ኣኹላት እዮም።

ምናልባት ንሰራሕ ወይ ንትምህርቲ እንተ ኣድልዩ፣ ኣብቲ ናይ ነርሰሪ መዓልቲ ኣቐዲምካ ኣቴንዳንስ ንክዳለው ኪምከር ይክኣል እዩ።

እቲ ኣብ ገዛ ኣትዛረቦ ቋንቋ ካብ ቋንቋ ጀርመን ወጻኢ እንተ ኾይኑ፣ ነቲ ቆልዓ ምስ ኪጠቕምዎ ዝክኣሉ ሓደሽቲ ቃላትን ኣገለልጻታትን ብጸወታ መልክዕ ጌርካ ብምፍለጥ ከተዳልዎ ትክኣል። ድሌት ናይቲ ቆልዓ ነኸተለዓዕሉ ፈትን ኢኻ።

ብዙሕ ቋንቋታት ምክኣል ከመይ ኣድልዩን ደስ ዘበልን ከምዝኾነ ከምዝርዳኦ ግበር ኢኻ።

**ከነተኩረሎም
እንደሌ ነገራት ...**

ቋንቋታት እንተ ዘይኩስኩሰናዮም ይርሰዑ። ነዚ ንምክልኻል ኸኣ ነቲ ቋንቋ ክንኩሰኩሶን ክንጥቀመሉን ይግባእ እዩ።

ውሉድካ ናብ ቤት ትምህርቲ ህጻናት ዳከራይ ኸኣ ናብ ቤት ትምህርቲ ዝኸይድ እንተ ኾይኑ ቋንቋ ጀርመን ምፍልጡ ኣገዳሲ ነገር እዩ። ነዚ ኸኣ ሓገዝካን መበራትዒን የድልዮ እዩ። ግን ኸኣ ቋንቋኻ ወይ ቋንቋ ቤተ ሰብካ ምጥቃምካ ከይትርሰዕ ኢኻ።

ኣብያተ ትምህርቲ በቲ ናይቲ ውሽጢ ዓዲ ቋንቋን ባህልን (HSK) ሰልጠናታት ይህቡ እዮም። እዚ ኸኣ ነቲ ቀዳማይ ቋንቋ ንምዕባይ ጽቡቕ ኣጋጣሚ ይኸፍት። ብዛዕባኡ ሕተት ከምኡውን ንውሉድካ ኣመዝግቦ ኢኻ።

ጋዜጣታትን መጻሕፍቲን ኣንብብ ድከሪኡ ኸኣ ብዛዕባ ሓደሽቲ ኣርእስታት ምስ ውሉድካ ተዘራረበሉ ኢኻ! እዚ ኸኣ ንክልቲኹም ማለት ንዓኻን ንውሉድካን ናይ ቋንቋ ክእለትኩም የዕብዮን የስፍሖን እዩ።

ንውልድካ ብክልቲኡ ማለት ብቋንቋ ጀርመን ኾነ ብኻልኦት ቋንቋታት ንኸንብብ ኣለዓዕሉ ኢኻ።

ኣብ ልዕሊኡ ኸኣ ቋንቋ ጀርመን ኾነ ኣንግሊዝኛ፣ ውሉድካ ተወሳኺ ቋንቋ ምዝራብ ምኽኣሉ ዘሓገስ እዩ። እዚ ኸኣ ጽቡቕ ስራሕ ናይ ምርካቡ ዕድል የዕብዮ እዩ።

ቋንቋ ክቡር ሃብቲ እዩ። እዚ ማለት ኸኣ ኩሎም ቋንቋታት ዘጠቓልል እዩ። እንተ ማዕቢሉን ብጽቡቕ ተታሒዙን ዋጋ ናይቲ ቋንቋ ይዓቢ እዩ። ኣብዚ ሕጂ ዘለናዮ ግዜ ኣብ ስራሕን ኣብ ሕብረተሰብን ጽቡቕ ናይ ቋንቋታት ክእለት ኣድላዩ እዩ።

ንወለዲ ምክሪታትን ሓገዝን ዘዳልዉ ትካላትን ኣገልግሎት ወሃብትን

Mütter- und Väterberatung Graubünden (ናይ ግራይሶን ናይ ምክሪ ማእከል ንኣደታትን ኣቦታትን)

ኣብቲ ናይ ምክሪ ማእከል ናይ ኣደታትን ኣቦታትን ብዛዕባ ጥዕና፣ ኣመጋግባን ዕብየት ናይቲ ዕሸልን ኣመልኪቱ ክትመያየጡ ትክእሉ ኢኹም። ንመዓልታዊ ክስተታት ኣመልኪቱ ምስ ኣተዓባብያ ቆልዓ ብዝተተሓሓዘ ሓገዝ ክኢሉ ክትረኽቡ ኢኹም። ብተወሳኺ ምስ ካልኦት ወለዲ ናይ ምርኻብ ኣጋጣሚ ክትረኽቡ ትክእሉ። ኣብቲ ኣትነብሩሉ ከባቢ ዘሎ ናይ ምክሪ ማእከል ብኣድራሻ፡

www.muetterberatung.ch/gr
ክትረኽቡዎ ትክእሉ ኢኹም።

ክንቲባዊ ምምሕዳር

ሓበሬታ ብዛዕባ ሓገዝ ናይ ቆልዓ፣ ጉጅለ ጸዋታ ከምኡውን ብዛዕባ ቅድመ ትምህርቲ ምጅማር፣ ኣብ ከባቢ መንበሪ ቦታኻ ዝርከብ ክንቲባዊ ምምሕዳር ክትረኽቡ ትክእሉ ኢኹ።

ኣብያተ ጸሕፍትን ናይ ባምቡላ ኣብያተ መጻሕፍትን

ኣብያተ መጻሕፍቲ ከምኡውን ናይ ባምቡላ ኣብያተ መጻሕፍቲ፣ መጻሕፍትን ጌማትን ክለቅሑ ዝክእሉ ኣብ ብዙሓት ቦታታት ክርከቡ ይክእሉ እዮም። ኣብ ውሽጢ ዘሎኻዮ ዓዲ ዘሎ ቤተ መጻሕፍቲ፣ ኣንድሕር ናይ ቆልዑት መጻሕፍቲ፣ በቲ ቀዳማይ ቋንቋኻ ወይ በቲ ናይ ቤተሰብ ቋንቋ ዝርከብ እንተ ኮይኑ ሕተት ኢኹ። ናይ ባህሊ ቤተ መጻሕፍቲታት ኣብ ቐር ዝርከብ ናይ ሾሳ ሊንግዋ ዝተፈለለዩ ሓበሬታታት ዝህቡ ብ15 ቋንቋታት የለቅሑ።

www.vossa-lingua.ch

Elternbildung Graubünden (ናይ ግራይሶን ናይ ወለዲ ቤት ትምህርቲ)

መብዛሕትኡ ግዜ ቆልዓ ምዕባይ ንወለዲ ዓቢ ብድሆ እዩ። ኣብ ግራይሶን ዝርከብ ማሕበር ናይ ወለዲ ትምህርቲ ንወለዲን ሞግዚታትን ሰፊሕ ዓቕን ዘለዎም ስልጠናታት ኣዳልዩ ኣሉ።

www.elternbildung-gr.ch

Beratungsstelle Kinderbetreuung Graubünden (ግራይሶን ናይ ኣተሓሕዛ ቆልዑት ምክሪ ማእከል)

ሓበሬታ ብዛዕባ እቶም ኣግልግሎታት ነቲ ኣተሓሕዛ ናይቲ ቤተሰብ ዝድግፉን ዝሕግዡን ንኣብነት፣ ከም ተኸናኸንቲ ቆልዑት፣ ኣለዩት ቆልዑት፣ ናይ ቆልዑት መውዓሊ ማእከላት ከምኡውን ንወለዲ ማሕበራዊ ሓገዝ ዘዳልዉ እዮም።

www.kibe-chur.ch

Heilpädagogischer Dienst Graubünden (ግራይሶን ናይ ተሓድሶ ትምህርታዊ ኣገልግሎታት)

እቶም ናይ ተሓድሶ ትምህርታዊ ኣገልግሎታት ናይ ውሉድካ ናይ ዕብየት ደረጃኡ ግልጺ ጌሮም የቐርቡ ከምኡውን ብዛዕባ ናይቲ ቆልዓ ሰብኣዊ መንነት ኻን ብዛዕባ ትምህርቲ/ታ መልሲ ይህቡ። ንውሉድካ ክጸወት ከሎ ኻን ምስ ዕለታዊ ሂወቱ ብዝተዛመደ ፍሉይ ሓገዝ ይግበረሉ እዮ፣ እዚ ኻን ዘለዎ/ዋ ክኢሉት ከምዝዓቢ ዝገብር እዩ።

www.hpd-gr.ch

Schulpsychologischer Dienst / Schul- und Erziehungsberatung (ቤት ትምህርቲ ሳይኮሎጂካዊ ኣገልግሎት / ናይ ቤት ትምህርቲን ትምህርታዊ ምክሪታትን)

እቲ ናይ ቤት ትምህርቲ ሳይኮሎጂካዊ ኣገልግሎት ምስቲ ናይቲ ዞባ ቤት ትምህርቲ ከምኡውን ትምህርታዊ ምክሪ ዝህብ ማእከልንስነት ኣእምሮአዊ ጉዳያት ብምዃን ከምኡውን ንሕቶታት ብዛዕባ ትምህርቲን ቤት ትምህርቲን ኣመልኪቲ ዝሕግዝ እዩ።

www.avs.gr.ch

Kinder- und Jugendpsychiatrie Graubünden (ናይ ግራይሶን ናይ ቆልዑትን መንእሰያትን ሳይካትሪ)

ናይ ግራይሶን ናይ ቆልዑትን መንእሰያትን ሳይካትሪ ናይ ሕክምና ትካል ኾይኑ፡ ንቆልዑትን መንእሰያትን ሕክምናን ሓገዝን ንሸግራት ናይ ኣእምሮአዊ፣ ብጭንቀት ዝመጽእ ናይ ኣእምሮ ሕግም ከምኡውን ሳይኮሶሻል የቅርብ።

www.kjp-gr.ch

Fachstelle Kinderschutz Graubünden (ናይ ግራይሶንስ ክፍሊ ሓለዋ ቆልዑት)

ቆልዑት ምስ ዕድሜያዎ ዝተተሓዘ ናይ ዓመጽ ባህሪ እንተ ኣርእዮም ሞያዊ ምክሪን ሓገዝን ንምርካብ ንክፍሊ ሓለዋ ቆልዑት ተወከሱ ኢኹም።

www.soa.gr.ch

ናይዞም ኣብ ለዕሊ ዝተጠቐሱ ኣገልግሎታት ኣድራሻ ኣብ፡ www.integration.gr.ch ክትረክቡ ትክእሉ ኢኹም።

Kanton Graubünden
Chantun Grischun
Cantone dei Grigioni

***Fachstelle Integration,
Amt für Polizeiwesen und
Zivilrecht Graubünden***

***(ናይ ግራይቦንስ ክፍለ ወሀደት፣
ናይ ግራይቦንስ ክፍለ ፖሊስን
ከምኡውን ናይ ማሕበረሰብ ሕጊን)***

ትእዛዛት :

**Fachstelle Integration Graubünden
Karlihof 4
7001 Chur**

Tel.: 081 257 26 38

**info@integration.gr.ch
www.integration.gr.ch**

(Tigrinya)

